

FOAIĂ UMORISTICĂ POPORALĂ.

Prim-redactor:

Abonam.

Apare în Dumineca a 2-a și a 4-a din
fiecare lună.

NICU STEJĂREL.

pe 1 an 2 cor. | pe 1/2 an 1 cor
Un număr 4 fil.

Red. și administr.: Bpesta, VII., István ut 11

Cucu! Să ne organizăm!

Credeați că doară ni-am dus
Și nimica nu vi-am spus?
Mi-au fost căzut penele
Și-am așteptat altele.
Acum că iar mi-au crescut
Vin și de nou vă salut,
Ca un cuc întinărit
Și de nou împodobit,
Să muncim toți împreună
Sănătoși și'n voie bună.
Să croim viață noaună
Să crepe dușmanii'n doadă
Când ne-or ști organizați
Împlețiți și adunați
Curat numai frați de frați;
Dășteptați și luminați!

*

Moșilor cu plete sure,
Nu v'ascundeți prin pădure;
Eșiți din negrul tufiș
La voiosul luminiș.
Unde soarele lucește
Și viața înflorește.
Acolo vă adunați
Și frumos vă-organizați
În partid nou țărănesc
Mândru, curat românesc.
Glasul vostru cel bărân
Să deștepte'n ori ce sân

Mândria de neam 'român.
Așa iubiților moși
Fiți cu toți curagioși
Și dați luptă ca cocoși.
Dac'asa vă veți purta
Eu cu drag vă voi cânta
De colo, din cea coastă:
„În veci pomenirea Voastră!“

*

Voi bărbați tari în puteri
N'ascultați tot de mueri;
Dar trăiți bine cu ele
Să nu vă ducă la rele.
Acum ascultați de mine
Dacă vreți să trăiți bine,
Și de „Poporul Român“
De voiosul nost stăpân
Care mereu să trudește
Zi și noapte ostenește
Ca să ne organizăm,
Noi pe noi să ne'ajutăm
Și de rele să scăpăm.
Dacă tot vei aștepta,
Până alți îți vor da
Vai și-amar de pielea ta!
Sus dar din somnul de moarte
Și croește-ți altă soarte:
Tu prin tine să trăiești,
Milă să nu mai cerșești!—

Auzit-ați, auzit
 Ce din Peșta s'a svonit?
 Că un brav Domn Crăciunel
 Cu Birăuț lângă el,
 S'au pus să vă facă vouă
 Un statut o lege nouă
 Prin care să dați de bine,
 Nu tot de rău și rușine.
 S'ascultăm dar ce ne-or spune
 Și să facem lucruri bune,
 Să se ducă veste'n lume!

*

Voi tinerime aleasă
 Nu ședeți numai p'acasă,
 Ci mergeți din casă'n casă
 Și'ndemnați pe mic și mare
 Să vie l'a adunare,
 Căci pentru voi să gătește
 Legea ce să făurește.

*

Voi fete cu ochi de mură
 Să nu dați junilor gură
 Până nu vor alerga
 Toți a-se organiza.
 Dacă mă veți asculta
 Tot noroc Vă voi cânta!

Cucu!

Greșala Țiganului.

Un Țigan era cătană la „cavalerie“, unde nu avea alt lucru decât numai să îngrijească calul unui ofițir, și să pună șeava pe el când acesta pleca undeva.

Țiganul dormea noaptea în grajd, în care pe lângă cal mai erau și 2-ă vaci, tot ale oficerului.

Intr'o noapte să dădu alarmă, că unde e foc. Țiganul iute sări în picioare și de frică nu-i mai veni să aprindă lumânarea, ci așa prin întunecare luă șeava să o pună pe cal; dar grăbindu-se și cam somnuros cum era, o puse pe o vacă, apoi strângându-o bine se înfățișă cu ea ofițirului care eșise deja cu întreaga-i companie.

Vaca sbieră odată de se răsună orașul. Feciorii, toți începură a rîde, de prostia țiganului.

Popa Uscătură cu popa Untură.

Uscătură: Auzit-ai soațe, ce a pățit popa Roșată din Reteziș cu preuteasa?

Untură: Ce?

Uscătură: D'apoi l'a lăsat și s'a dus dracului la das-Calul Nica din Berăchia.

Untură: Ha, ha, ha, că știu, că și-a găsit sacu petecu. Și a primit-o prostul acela?

Uscătură: Ba bine că nu.

Untură: Și ce a făcut popa Roșată?

Uscătură: A beut răchie de greață, și s'a dus la consistor, să părăscă pe Nica. Și l'a băgat în instanție.

Untură: Și ce a zis consistorul?

Uscătură: A întrebat pe Nica: „Mă, prostule, de ce ții la tine pe preuteasa?“

Iar Nica i-a răspuns: „Mă rog eu n'am știut că-i preuteasă, eu am gândit că-i numai muere. Apoi de ce să n'o primesc, că doară și eu am trebuință să'mi fearbă oare-cine, oare-ce!“ Eu n'am chiebat-o la mine, și așa n'o pot nici țipa! — Iar consistorul a răs una bună și i-a răspuns: „D'apoi fă și tu Petre dară cum poți!“

Untură: Dar nici acum nu e însurat amărâtul acela de Nica?

Uscătură: Dar cine mama dracului mai merge și după el? — Că s'a dus în Arad și a pețit o fată; iar drept cinstea-a dus un pepene și o lebeniță cu 3 cruceri legate în batista de buzunar. — Și pe acestea — se lăuda cătră părinții fetei, că numai de aceea le-a adus, fiind-că le căpătase așa ieftine.

Untură: Adecă zi-i Nica, ca să-ți răspundă prostu!

De atunci Nica-i călător,
După fete alergător
Dar nici când nimeritor,
Și astfel s'a întâmplat
Că-i și azi neinsurat,
Și pribeag din sat în sat!

Cucu la Pecica.*

Și eu-aș ști vorbi multe,
D'ar fi cine să m'asculte
Ca pe popa din Fenlac
Care-i mare cât un — înger!
Ascultați dar și de mine
Că Vă cânt de dor și bine.

*

Giula,** Pecica, doauă nume
Amândoauă de renume
Pentru noi cei călători
Și vecinicii vestitori
Ai culturii românești
Și ai legii strămoșești.

* Aici s'a înălțat cea gen. a învățătorilor Aradani.

** Anul trecut a fost în Giula unde ne-au huiduit ungerii.

Colo — ne-au primit cu hulă
Cioarale, cobind din gură.
Ici, ca pe un împărat
În triumf ne-au ridicat.
Numai Cucu tremura,
Penele și-le sburlea
Când treascurile — auzia!
Și-un cal popesc, spărios
Era p'aci să-l dea jos —
Fire-ar Barbu*** sănătos.

Dar să știe mic și mare
Că noi nu știm de'nfricare;
Nici tunurile din Plevna,
Nici măcelul din Balcani
N'or putea să nimicească
Vița noastră de Romani.
Nu ne pasă nici d'un rău:
Cu noi este Dumnezeu!
Nu ne pasă, că ne-or sterge,
Noi tot înainte vom merge
Pe calea ce-am început,
Ca popor din Zei născut.
Zeii Marte-i tatăl nostru
Și Minervani -e mamă;
Cei ce să tem de cultură
Nu sunt cu noi de o samă.
Noi lupta vom mai departe
După lege și dreptate,
Să ne'nălțăm gândurile,
Să ne strângem rândurile
Și-om munci ca să'nflorească
Ceata noastră dascălească,
Și poporul care-o ține
Să nu se miște'n țâține,
Ci să țină la al seu,
Cum ține la Dumnezeu.
Iar acum voi sfârși
Cu marele — Alexandri:
„O! Doamne sfinte,
Ceresc Părinte
Susține cu-a Ta mână
Națiunea Română!“
Și dă să'nflorească
Pecica Românească!

*** Eram în căruța preotului Dr. Barbu, care trăgea o iapă zburdănică și un măuz fără praxă.

Dascălul Fridolin din Șetin.

In anul ăsta nu m'am dus la adunarea generală din Pecica. Ce să fac acolo? Eu s'ascult de loșca Moldovan și de ceialaltă?... Ce sunt ei pe lângă mine?!... Treancă-Fleanca. De mă mânie, las și dascălia și notărășia și mă duc dracului de agent la atare fabrică de steaguri pentru cor și alte nătoții. Barem îmi fac percente după placul meu.

Așa! La ce să stau p'aici? Poporul nu m'ascultă. Dar la dreptul vorbind s'a și săturat de mine, ca țiganul de zupa ferbinte. Colegii nu mă înțeleg. Par'că eu aș fi de vină, că ei sunt mai proști ca mine.

•Popii? Eu cu ei nu mai stau de vorbă, după-ce am observat, că fiecare, îndată ce mă vede, se face, că a puitat ceva acasă, și să'ntoarce napoi — ori trece pe cealaltă parte de drum!

Așa copii, voi bateți-vă până sunt eu, încă pe aici, că va veni el, altul, care nu vă va lăsa să vă mai bateți voi: vă va bate el singur! — Serbustoc!

Alduiască-vă Dumnezeu, și sfântul mare mucenic Haralampie din Bocsig, care a scos șoroafele dela calea ferată când a trecut împăratu pe acolo.

Mă duc la Viena, c'acolo încep tot la lucrurile de cari voiu și eu să mă acăt!

Serbustoc! —

Fridolin.

Indestulit.

Directorul de temniță: No, DTale 'ți s'a împlinit vremea. De acum ești liber. Cred că nu ai ceva ponos acum la despărțire?

Robul: Din contră — domnule director — eu sunt mulțumit și îndestulat cu împrejurările de aici și promit sărbătorește că voi recomanda locul acestă tuturor cunoscuților mei.

Caracter firm.

M a m a : No Ionel, dacă-ți vei învăța bine prelegerea, atunci o să capeți dulcețuri.

Ionel (fălos): Ei, nu mă las mituit de nime.

Bețivul.

Să-mi caut nasturii dela suman. De or fi cu părechie, mă bag în cărciumă, iar de n'or fi cu părechie, atunci nu. (Numără). Unu... doi... unu... doi... unu... Vai de mine, aduceți-imi iute un nasture, ac și ață să mai cos unul!

Esplicat.

Săcuiul: (Întâlnind pe drum un om) Unde e strada Cănelui?

Omul întreat: Acolo unde au ars azi noapte o casă.

Săcuiul: Mulțămesc — și pleacă — Dar la un colț să întâlnește cu un domn de la care iară întreată: Mărog unde a ars azi noapte?

Domnul: In strada Cănelui.

ILEANA COSÂNZIANA.

(Poveste din popor.)

A fost odată, ca nici odată. A fost odată un împărat puternic. Și împăratul acela avea un copil ce umbla la școală. Când a venit odată dela școală, i-a trecut pe drum, pe dinainte, o fetiță ce mergea cu două ulcele după apă.

Căutând ea tot mereu la frumăsul fecioraș de împărat, de odată s'a împedat și a căzut. Căzând și-a spart ulcelele.

Atunci fata, amărâtă cum era, zise: „Alelei“, fecior de crai, multe zile să mai ai, dar în cale să nu'mi stai. Că'mi spârsei ulcelele, privindu-ți sprâncenele... fie-ți mândre zilele, precum ți-s clipitele.

Dar fiind așa frumos, și la toate drăgostos; Să n'ai stare — alinare, nici pe uscat nici pe mare, până nu ti-i cununa: cu Ileana Cosânziana, cea cu părul galbin dela măru roșu. Fată de împărat și ea. Petru că așa l'a chemat pe feciorul împăratului, n'a mai uitat blăstămul fetiței, ce'si spârsese ulcelele privind la el. Și ajungând vârsta de însurătoare, a cerut dela tatăl său o pungă cu bani, o slugă bună și o cocia.

Fiind toate gata s'a dus, mereu s'a dus, cale lungă să-i ajungă, până ce odată zărește un sat.

Afuns în sat, îi iese înainte o babă bătrână, ca vremea și albă ca iarna. Era o vrăjitoare.

Petru o întrebă: că nu cumva știe ea unde șede „Ileana Cosânziana cea cu părul galbin dela Măru roșu“?

— „Ba știu, Crăișorile, sărutu-ți tălpile, că de aceea sunt vrăjitoare să știu toate. Dute până în satul vecin, și acolo trage la un birtaș. Că numa unu-i în sat. Dar nu te da cine ești, și ce ești, ci fă-te, că întrebi iac-așa, de Ileana Cosânziana, și el îți va spune, că e pe acolo. Dute-sărute-te baba, și nu întârzia ca nu cumva să fie pe acasă smeul.“

Petru crăișorul, puse o grămadă de galbini în mâna babei vrăjitoare, îi mulțumi de sfat și se duse mai departe, ca să caute'n altă parte pe Ileana Cosân-

ziana cea cu părul galbin dela Măru roșu. Și s'a dus, dus, cale spre apus; cale lungă să-i-s'ajungă, — și sa'tors spre răsărit unde chiar a nimerit la satul cu pricina, unde locuia Ileana Cosânziana, furată de o smeoană pe seama feciorului ei.

Aici Petru crăișorul trage la birt, precum i-a spus vrăjitoarea.

După-ce plătește bine cărcimarului pentru sine, cocie și slugă, îl întreabă de sat, de locuitori, de vecini...

— „Aici în vecini — zice birtașul — aici locuiește „Ileana Cosânziana, cea cu părul galbin dela Măru roșu, soția smeului, ce bagă frică în noi, dar vezi ni-e vecin, și trebuie să tăcem, că muma-sa, smeoanele i-a furat pe Ileana Cosânziana, și de spune cuiva, e vai de noi. Că el tot e mort că va veni un puiu de crai să i-o fure.“

— „N'aibă teamă — zise Petru crăișorul, căci pui de crai nu o să-și bată picioarele prin depărtările astea și să se apuce cu smei la lupte. Dar n'am putea-o vedea cel puțin dacă zici că e prin vecini?“

— „Ba, da. Ea vine bun-bucuroasă, când nu e acasă smeul, deși mai cântă cântecile șiși plânge durerile. Și trimise după Ileana Cosânziana.“

Ea vine. Petru crăișorul cum o văzu, remase fermecat de privirile ei, și nici nu avea curaj a-i privi în față, atât de frumoasă era Ileana. Dar nici pentru crăișorul nu era de lăpădat. Bogat și bine că se puseră la vorbe. Din vorbă în vorbă, Petru îi spusă planul său și o pofti să'l urmeze.

Ileana zise: „Bucuroasă ți-aș urma, dar sunt soția Smeului și el are puteri mari, ne poate ajunge ori când și pe mine mă ia napoi, iar pe tine te omoară.“

— „Nu face nimic, — zise Petru — numai tu să'mi spui unde-și ține smeul puterile sale?“

Mergi dar acasă și află dela el taina aceasta. Apoi vină să-mi spui.

Ileana Cosânziana, dornică și ea de a se vedea scăpată de spurcatul smeu — ce o ținea în robie de atâta vreme, dar apoi având deosebită dragoste și către frumosul pui de craiu Petru, s'a hotărît să scoată la iveală taina smeului. Doar ea-i era nevastă, și nevasta tot trebuie să știe despre puterile bărbatului. Și apoi femeia nu de aceea e femeie, ca să nu știe scoate până și sufletul din bărbat. Așa și Ileana Cosânziana, s'a dus acasă, și de unde știa cât de mult o iubeste smeul și ține la ea, a început a mi-l descoase încet-încetinel, până la urma urmelor smeul s'a încovoiat, și — la început — i-a mințit una: că puterile lui sunt în mătură.

După-ce s'a dus smeul de-acasă, Ileana s'a pus să-și împodobească și chitească măturile cu fel de fel de flori.

Când vine smeul acasă și află acestea o întrebă, că ce face?

Ileana îi răspunde — făcându-se a fi voioasă — că îi sunt atât de dragi puterile lui, încât nu le poate lăsa ne împodobite, fie ele ascunse chiar și în mătura casei.

Smeul însă i-a răspuns, că nu-s acolo, ci-s în vatra focului.

Ileana se pune iarăși și împodobește și mai frumos vatra focului.

Venind smeul și aflându-o iar la lucru, îi zise:

— „Acum văz cu adevărat că ești credincioasa mea și ții atât de mult la puterile mele, și deci îți voi spune și eu acum adevărul: că puterile mele nu sunt aici, la mine, ci în satul din apropiere sub o peatră mare, mare, ce nu o poate nimenea ridica; iar de s'ar întâmpla să o ridice cineva cândva, acela îmi va scădea puterile și mă va birui. Tu dară draga mea nevastă, pe care numai cu acele puteri te-am putut aduce aici, să grijesti de tine și de puterile mele, să nu cumva să spui cuiva de ele.

Atâta i-a trebuit și ei. Idată ce rămase singură, având smeul să meargă în afacerile lui, se duse la crăișorul Pe-

tru și-i spuse toate tainele smeului. Petru se duse la un faur, de-i făcu o unghiță mare, mare. Cu unghița aceasta scoate el peatra de tot afară, și se simte tare cât zece smeii. Ia apoi pe Ana Cosânziana cu părul galbin dela mărul roșu și să duc ca gândul străbătând pământul până la Petru în împărăție, ca Dumnezeu să ne fie, precum vorba din poveste că nainte mult mai este.

Ajunși acasă, obosiți de drum, ca cei ce călătoresc fără a fi poposit undeva. Petru făcu porunci să se așeze ostași înarmați la uși, iar apoi el cu frumoasa Ileana Cosânziana s'au culcat să odihnească, ca Dumnezeu să-i trăiască și pe voi vă miluiască dragii mei ascultători, adunați la șezători.

Preste noapte iacă numai ce vine o pasere măiastră, ce se pune la fereastră și tot cântă la june și la nevastă: „Ciurliu, Ciurliu, Ciurliu — fie-vă patul pustiu!...

Dar aceasta n'a fost pasere ci era smeoaița, mama năpraznicului smeul, cu douasprezece capete de bălaur. Cânta ca paserile doară va scoate pe cineva afară.

Văzând, că nu vine nime, a voit să sară peste zid, dar n'a putut, căci feciorul-ostași n'a lăsat-o, fără i-a spus să între pe ușă, că i-o deschide. Și i-a deschis-o, dar numai cât incupe un cap. Atunci cu paloșul ascuțit i-a retezat pe rând capetele; pe care cum îl vira, îl tăia, până i-lea tăiat pe toate doauasprezece, încât s'a umplut curtea (avlia) de sânge.

După ce a isprăvit cu smeoaița, la ziuă s'a dus să se desbrace.

Și cum era plin de sânge, nu știu cum a stropit și pe Ileana Cosânziana pe obraji. S'a rușinat apoi de asta și voia s'o șteargă. Dar cămașa îi era prea aspră, mâinile de lucru și mai aspre... Ce să facă dar?

S'a pus și a lins-o cu limba. Văzând aceasta ceilalți, au crezut, că el o sărută și pentru aceea l'au pârit la Crăișorul Petru. Crăișorul însă după-ce i-a spus ostașul-slugă, că ce a făcut el peste noapte în curte, la ertat și la laudat

înaintea tuturor. Crăișorul avea mamă mașteră. (Măștiioane). Aceasta nu vedea cu ochi buni pe nime pe nime. Dar mai ales nu pe Petru cu frumoasa lui Ileana Cosânziana. S'a pus deci și a pregătit trei feluri de mâncări veninoase. Cu acestea voia dânsa să prăpădească și pe Crăișorul Petru și pe frumoasa lui Ileana Cosânziana, cu părul galbin dela Mărul roșu. A pus însă maștera blăstăm, că cine va vedea-o făcând aceste mâncări, și o va spune, acela să se prefacă în stan de peatră. Acum s'a dus ca să și vrăjască mâncările în altă parte de împărăție, ca Dumnezeu să ne ție, precum vorba din poveste că nainte mult mai este.

După ce a venit de pe acolo, s'a pus pe lucru. A pregătit masă mare, și-a umplut-o cu mâncare, apoi a strigat:

— „Haida, Petre, Ileană, la mâncare!“
Dar sluga dela ușă, care a văzut toate cele, a strigat: „Să nu vă duceți, că-s otrăvuri și veți muri pe loc!“ — Și el îndată s'a prefăcut în stan de peatră.

Petru Crăișorul s'a năcăjit mult pentru pierderea celui mai bun slugă, și se duse la o babă vrăjitoare să-l învețe, că ce e de făcut? Baba îi zise, să meargă să întrebe de sfântul Soare.

Petru Crăișorul nu mult se gândi, ci își puse merinde de drum, încăleacă pe murgul seu, își mai sărută odată nevasta — și se face nevăzut.

Pe drum se întâlnește cu o fată mare.

— Unde mergi, Crăișorule? întrebă ea.

— Merg la sfântul Soare, — răspuse acesta — să întreb de un slugă bun!

— Întrebă, te rog, și de soartea mea: ce o fi vina, de nu mă mai pot mărita?

— Întreb, răspuse Petru. — și se duse spre a Soarelui împărăție, ca Dumnezeu să ne ție, precum vorba din poveste, că nainte mult nu este. Și se tot duse până ce ajunse la niște oameni, ce treerău bucate cu nouă cai: Petru le zise: — „Bun lucru!“ — „Mulțămim DVoastră răspunseră aceștia — dar de unde și până unde?“ — „Merg la Stul Soare, să-l întreb de un slugă bun!“

— Fi bun întrebă și de soartea noastră, că uite, trierăm cu nouă cai

și nu mai putem scoate paie, nici măcar cât scoate unul cu doi.

— Întreb, răspuse Petru și se duse.

Și se tot duse până ajunse la o apă scăzută, unde văzu un pește mare tăvălindu-se în noroi, și neputând străbate la apă mare. Il întreabă și peștele și-l roagă să întrebe și de soartea lui. Petru făgădui și se duse.

Ajuns la soare i-a povestit și i s'a plâns cum i s'a împetrit sluga.

Soarele îi zise: Mergi acasă că ți-a născut nevasta un fecioraș. Scoate un strop de sânge din degetul lui cel mic, unge cu el sluga împietrit și se va preface în om, mai tare și mai frumos de cum a fost.

— M'a întrebat o fată, că de ce nu se mărita?

— Spune-i că nu se va mărita până ce nu-și va scoate gunoiul măturat după ușe înainte de răsăritul meu — cum fac fetele cele vrednice.

— M'au întrebat niște oameni, ce să facă, că nu pot scoate paie din arie, deși trieră cu nouă cai.

— Spune-le ca mai întâi să scoată bucatele la razele mele să se usuce bine, apoi vor scoate și paie. Și să scoată iapa dintre mânzi, că ea și-a făcut ajutor. — Iar peștele are să mănânce mai întâi un om, apoi va prinde putere.

După acestea crăișorul Petru și-a luat rămas bun dela Soare, și mergând cătră a sa împărăție, ca Dumnezeu să ne ție, precum vorba din poveste, că aci se isdrăvește. A spus tuturor cele de spus. Dacă a ajuns acasă și-a sărutat nevasta și copilul, a luat apoi dela copil un strop de sânge și cu acela a înviat și pe slugă. Acesta apoi îi spuse toate îi pregătise maștera. Petru a prins-o apoi, a legat-o de coada calului și i-a dat drumul prin țară, până s'a făcut toată prav și pulbere.

Eu încălecau pe o șea
Și v-o povestii așa.
Cine o va ști mai bine
Să urmeze după mine.

Trimisă de: Nicolae Grănicean
și împănată de: „Cucu“.

JIDOVUL ROȘU.

— Anecdota populară. —

I.

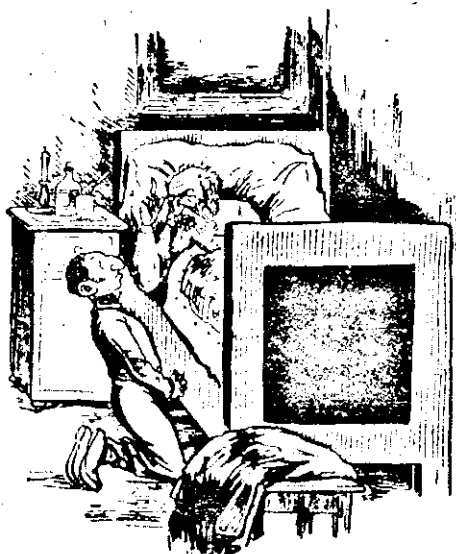
Jupân Ițig obosit
De trai lung și năcăjit,
Intr'o zi s'a bolnăvit
C'a simțit că i-a sosit
Ceasul cel de despărțit.
Geme Ițig, chinuște
Și către Șmüle grăiește ;
„Fiul meu, iubitul meu,
„Martor bun e Dumnezeu,
„C'am trudit, m'am sbuciumat,
„Am fugit din sat în sat
„Ca să-ți fac ție comoară
„Și viața mai ușoară ;
„Să trăești tu mai cinstit,
„Nu ca mine năcăjit ;
„Dar pre cum vezi n'am ieșit
„La cale, cum am dorit ;
„Că ori unde mă 'nvărteam
„Tot om roșu întâlneam,
„Și aceștia au mâncat
„Tot ce eu am câștigat !
„Tu Șmüle draguțul meu,
„Roagă-te lui Dumnezeu
„Să te ferească de rău ;
„Și de porcul lung în bot
„Și de omul roș de tot ;
„Că porcul ce-i lung în flit
„Nu plătește zău nimic ;
„Că sparge tot ce-i prin casă,
„Măncă mult și nu se 'ngrașă ;

„Iară omul cel cu roșată
„Te poartă vara pe ghiată ;
„Cu ei de lucru nu-ți face,
„Că tetund precum nu-ți place !
„Tatăl tău te sfătuiește :
„De om roșu te păzește“.
Astfel Ițig a grăit.
Până când a adormit.
Bietul Șmüle năcăjit
Că tatăl-său a murit,
Câțiva bani a adunat
Și cu cinste l-a 'ngropat.
Apoi s'a pus și el bietul
Să lucre încet, cu 'nctul,
Mai la deal și mai la vale,
Ca să-și adune parale.
Și dacă vr'un om vedea
Că roșu i-se părea
El aminte-și aducea :
„Tatăl tău te sfătuiește :
„De om roșu te ferește !“
Și fugia Șmüle, fugia,
Ca de dracu se feria.
Când apoi se întâmpla

De nu putea 'ncungiura,
El toate le povestia
Cum tatăl-său i-le-a spus,
Când pe cea lume s'a dus,
„Așculțați iubiiții mei,
Zicea Șmüle cătră ei :
„Tatăl tău te sfătuiește
„De om roșu te ferește !“,
Cu aceste el găta
Și de cale își căuta.
Astfel Șmüle a crescut
In credința ce-a avut.
De om roșu s'a ferit
Și tot bine a nimerit.
Dar apoi știți vorba veche
Ce se spune la ureche :
„Te ferești cât te ferești,
„Și 'n urmă tot o pățești :

II.

Șmüle june de 'nsurat,
Drept la oraș, a plecat,
Când e ziua lor cea lungă,
Ca vremea să i-se-ajungă,

Să mai văd lumea mare,
 Și, mai ști, vr'o fată mare,
 Cam frumoasă,
 Cam bănoasă,
 Sănătoasă și voioasă
 Și un pic și drăgostoasă ;
 Tocmai cum are să fie
 Una bună de soție !
 Intră Șmüle în oraș
 Și trage la un birtaş
 Să-și ia odae de noapte
 Să stea-acolo până poate.
 Birtaşul când se ivește,
 Șmüle tot incremenește
 Căci birtaşul dracului
 Era 'n fața racului
 Fript ori fert, cum vă mai place
 Dar era roșu — și pace !
 Șmüle caută să se ducă,
 Dar birtaşul mi-l apucă
 De mână și îi vorbește
 Că cu dragoste-l primește ;
 Șmüle caută să se taie.
 Că nu-i trebuie odaie ;
 Birtaşul îl ia cu sine
 Și-i spune că-l ține bine,
 Că n'are copii în casă,
 Și-l pune cu el la masă,
 Îl poartă 'n oraș cu sine
 Și-i arată toate bine
 Iar încât e despre plată
 Aceea i-o iartă toată.
 Bine, bine dragul meu,
 Zice Șmüle 'n rîndul său,
 Eu văd că n'ai fi om rău,
 Dar mai știe Dumnezeu
 Ce se poate întâmpla
 Dacă legea voi călca,
 Ce tatăl meu mi-a lăsat
 Când bietul a răposat !
 El mi-a zis cu grai curat :

„Tatăl tău te sfătuește
 „De om roșu te ferește !
 „Eu pân' acum m'am ferit
 „Și tot bine-am nimerit.
 „Acum văz, și-mi vei ierta :
 „Ești roșu și dumniata ! „

„Dacă sunt roșu și eu,
 „Asta nu-i păcatul meu,

Zice birtaşul ovreu.
 „Dumnezeu așa a vrut
 „De eu roșu m'am născut
 „Dar tu singur vei vedea
 „Că eu n'am inimă rea.
 „Taci numai și stai la mine,
 „Dacă vrei să-ți meargă bine.
 „Tatăl tău a fost vr'un prost
 „S'a dat păcălit de-a rost,
 „Și dacă din întâmplare
 „I-a eșit tot „roșu„ 'n cale
 „Asta-a fost beleaua lui
 „Și nu tot a roșului.
 „L-a mai păcălit pe el
 „Și altă viță de mișel,
 „Dar vezi, el și-a răzbunat,
 „Și pe „noi“ ne-a blăstămat.
 „Fi tu Șmüle mai cu minte,
 „Nu prost ca al tău părinte,
 „Te arată iscusit
 „Și n'o să fii păcălit,
 „Nici de „roșu“ nici de alb,
 „Nici de tare nici de slab,
 „Însă de te vei lăsa
 „Și-un copil te-a înșela“.

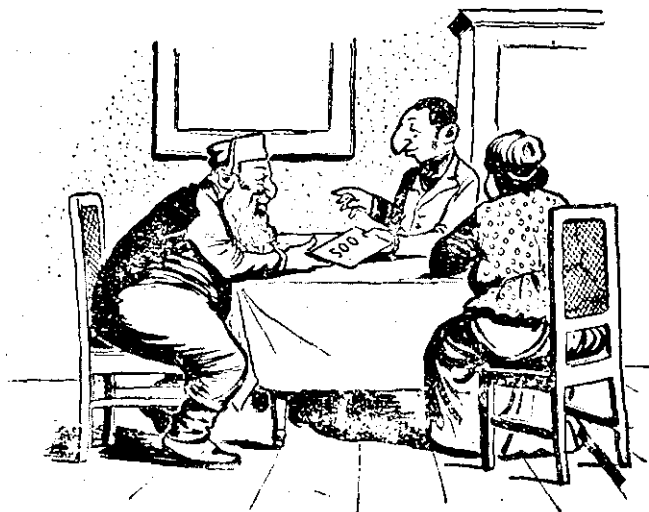
Șmüle zice 'n gândul său,
 Bine o să 'ncerc mereu ;
 Poate să aibă dreptate
 Că tata plin de păcate,
 Nu s'a știut apăra
 De cine 'n cale-i eșia.

Și ținându-se cu minte
 Șmüle merge înainte,,
 Cu birtaşul intră 'n casă
 Și se pune după masă.
 Jupâneasa îi aducè
 Ce pofteste el să 'nbuce.
 Și astfel Șmüle rămâne
 Și pentru ziua de mâne.
 Șmüle foarte-i mulțumit
 Cu birtaşul cel „cinstit“.

III.

Vine ziua de sărbare.
 Ziua lor cea lungă, mare,
 Când legea le poruncește :
 „Cine la bani se gândește
 „Nu e vrednic de-a fi sfânt,
 „Nici în cer, nici pe pământ„.
 Toată grija cea lumească,
 Dela jidov să lipsească
 Și tot insu 'n gândul său
 Să laude pe Dumnezeu.

Șmüle ținând legea bine
 Zice : ia uită vecine,
 Bani ăștia dela mine
 Fii bun și-i așază bine,
 Ca să nu păcătuesc
 Și la dânșii să gândesc
 C,apoi după sărbătoare
 O să-mi fac cu ei treboare,

Și să cumpăr una, alta.
Cum ne este nouă data.
Birtașul cu mâni ferbinți,
la 500 de florinți
Dela Șmüle, să-i aline
În „Wertheim“ unde stau
[bine.

*

După praznic ear la masă,
Măncă Șmüle ca acasă,
Și se pune la gândit
Ce ar fi de târguit?
Mulțemește-apoi frumos
Birtașului pretenos
Și iubitei jupuneasă
Că l-a ținut ca acasă.

Se roagă apoi de iei
Să-i dea bănișorii săi,
Ca să-și facă socoteală
Pentru-o bună târguială.
Birtașul stă și zimbeste
Când Șmüle de bani grăește,
Eu Ți-aș da prea bucuros

Zice Țidovul voios —
Dar acum de sărbători
S'au dus și-ai mei bănișori
Și nu pot să te ajut.
Cu cât ceri tu împrumut.
Șmüle stă ca inlemnit
Și se vede păcălit.

„Dar vecine om de „cinste“
Nu mai vrei să Țini în minte:
Că eu cer chiar banii mei,
Și nu împrumut pe ai tăi?
Ți-am dat 500 de zloți
Ca de grije să le porți,
Pân' venim dela 'nchinare,
Sărbătoarea asta mare!“

„Ha, ha, ha! măi, ce socoți
„Tu ai 500 de zloți?...
„Tu sărântoc de pe sate
„Cu cămașa ruptă'n spate
„La tine stau sutele?...
— „La mine bancnotele,
„Și tu toate le-ai luat
„Și-n dulap le-ai încuiat...“

— „Mă-i darștiică ești nebu? Bate'n ușa... la intrare
„Și num'atâta-ți mai spun: „Intră“ — s'aude-un glas tare.
„Te-am ținut, te-am ospătat Șmüle cum deschide ușa,
„Și plată nu ți-am luat. Îndată-i ingheță gușa,
„Du-te acum cu D-zeu; Și stă la ușa 'nlemnit
„Dute de pe capul meu, Ca pe cruce pironit.
„Că de nu, te dau afară, „Ce poștești, și cine ești?...
„Tu venitură din țară! „Mut ești, de nici nu-mi
Șmüle simți ce simți [grăești?...
Și la stradă se trezi. — „Nu sunt mut dragă pă-

IV,

Ce să facă el acum,
Că n'are nici bani de drum?...
Mai gândește, mai socoate,
Cu capul proptit pe coate;
Gândește l'al său părinte,
Care i-a băgat în minte:
„De om roșu te ferește,
C'acela te păcălește!“
Și el, prostul, n'ascultat
De-a părintelui său sfat,
Ci s'a lăsat înșelat!

Ce face, ce să gândește, — „Ș-apoi dute liniștit,
Drept la „Rabiner“ pornește. „Dacă nu te 'ncrezi în mine

[rinte,
Dar la ce să stric cuvinte
Să-ți povestesc ce-am pățit,
Că văz că n'am nimerit;
Ci mai bine să mă duc
Pe altă cale s'apuc“.
— „Dar bine eu sunt preot,
„Și mie poți să-mi spui tot.
„De stricat nu-ți voi strica
„Dar de pot a-ți ajuta?
— „Nu te cred sfinția Ta!
„Ci mă duc la vr-un birău,
„Doar a da de leacul meu!“
— „Stai, de-mi spune, ce-ai
[pățit,

Că nu sunt precum mă vezi.
Dacă barba mi-e roșie
Inima-i de omenie,
Și eu o să-ți fac dreptate
Să-ți scot paralele toate!
Spune num-adevărat,
Ce și cum s'a întâmplat?
Șmule 'i spune toate bine
Ce pățise cu-acel căne
De birtaş afurisit,
Care de bani l-a lipsit.
— „Intră ici în chilută,
Și odihnește dragută,
Până eu voi isprăvi
Și banii ți-i voi găsi!“
Apoi în clopot a dat
Ca să-i vină un argat
Să-l trimită la oraș,
După numitul birtaş.

„Care vreau să-ți fac un bine! Dar astăzi m'a păcălit
„Spune-mi să văz ce va fi, Un roșu afurisit!
„Și apoi ne-om socoti! Acum aici am venit
— „Ascultă sfinția Ta: Să mă plâng de ce am pățit,
„Tatăl meu cât a trăit Da precum văz de gîmba
„De om roșu s'a ferit — Viu și la sfinția ta:
„Și totuși l-a păcălit. C'așa roșu n'am văzut
„Iar apoi când a murit De când mama m'a făcut!
„Acestea mi le-a grăit: Barba pare-ii că s'aprinde
„Tatăl tău te sfătuește“, Ca jăratecul ferbinte...
„De om roșu te ferește“. Mă duc deci într'un noroc...“
„Câtă vreme m'am ferit, „Nu te duce stai pe loc,
Tot bine am nimerit, Eu o se te fac să crezi,

V.

Birtășul vine curând
Să vadă ce-o fi la rând,
De-l chiamă popa la sine.
Căci trăia cu el prea bine.
Când la „Rabi“ a sosit,
Acesta i-a povestit:
Cum un străin din alt sat
Din biserică a furat
O sumă mare de bani
Adunată de mulți ani,
Nu cumva a fost chiar la el
În gazdă acel mișel?...
— „Ba la mine zău a fost
Un om de pe sate prost,
Sărântoc flămând calic,
Ne-având la el nimic.
Eu l-am ținut fără plată
Cu mîncara 'nbelșugată.
De-aceea grăbea să meargă
Ca urma să i-se șteargă“.
— „Na, vezi asta am voit
Și de aceea te-am poftit,
Să văz ce ști despre el
Dacă ți-a fost în cortel:
Ca să-l dau la căpitan
Să-l învețe dor de ban!“
— E un prost un nătărău,
„Să l fi bătut Dumnezeu,
— Zice birtășul mereu —

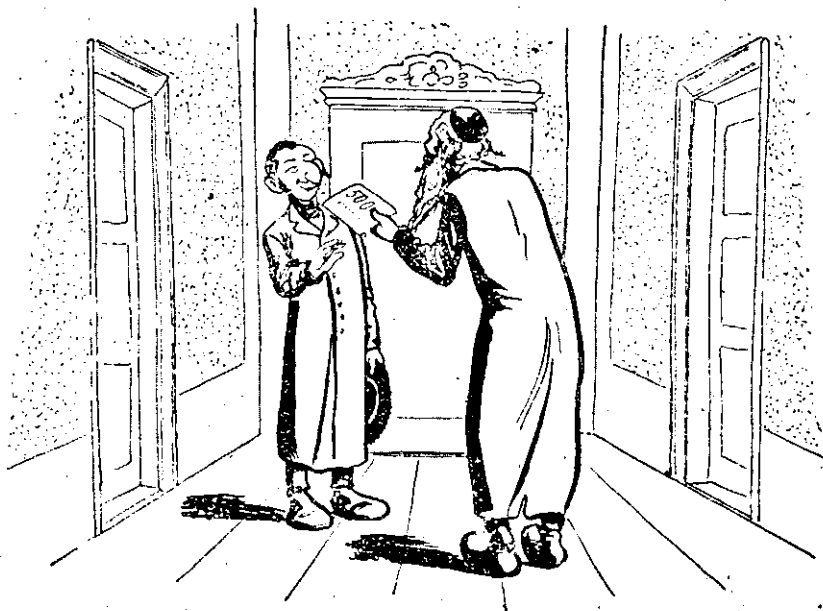

VI.

Jupuneasa plicul sparge
 Și la părete să trage,
 Că părea că ametește
 De cele ce le ceteste.
 Rabi 'i-a scris ei scrisoare,
 Că birtașu-i la răcoare,
 Și de banii nu-i aduce,
 El acas' nu se mai duce!
 Biata de ea spimântată
 Iute după cheie caută,
 Și scoate bănuții toți
 Tocmai 500 de zloți.
 Iute cu ei la Rabin
 Să-și scoată soțul din chin.

„Tot de om roșu vorbește
 „Ori cu cine se 'ntâlnește.“
 — „Iată am scristotce-ai spus,
 — Zice Rabi, sărind sus —
 Fi bun haid la iscălit
 Și-apoi noi am isprăvit“.
 Birtașul voios subscrie
 Tot ce era pe hârtie.
 — „Până răspuns o să-mi vie,
 Fi bun întră în chilie“.
 Birtașul întră voios,
 Că la pus pe șmüle jos.
 Popa pune cartea 'n plic
 Și iar cheamă al său voinic;
 „Fuși pân' la birtaș acasă
 Și dă-o la Jupuneasă“.

Când la Rabiner sosește
 Acesta îi și grăește:
 — „Adă bani Jupuneasă
 „Și te cară cătră casă,
 „Și mai mult să nu 'ncefcaț
 „Dela alți să luați!“
 A scos apoi pe birtaș
 Și i-a spus, că din oraș
 A primit o veste bună:
 „Căpitanul o să pună
 Mâna p'acel blăstămat
 Care bani 'i-a furat!
 Du-te voios cătră casă
 Și te-așază după masă!„

VII.

Vine rândul
La flămândul!
Popa strigă după Șmiile:
„Haid băete, haid copile,
Vezi că ce ți-am prorocit
Inocmai ți-am și 'mplinit
Iată-ți banii, fi cu minte,
Și nu crede ca 'nainte.
Tatăl tău dac'a greșit
Tu fi mai înțelept
Și banii ține-i la tine
Nu te 'ncrede 'n fiecare“.
„Mulțumesc dragă părinte
Și de bani și de cuvinte

Dar una mă ierți să-ți spun,
Așa ca de rămas bun“?...
— „Grăește, dragă, grăește,
Dacă inima-ți poftăște!“
Șmiile căutând spre eșire,
Zice popii cu grăbire:
— „Totuși avea tata drept
Când mi-a dat sfat înțelept:
„De om roșu te ferește.
C'acela te păcălește!“
Birtașul m'a păcălit
Dar tu îndoit l-ai fript:
„Chind nu fi mai mare chine,
Nu fi scos banii la mine!“

Cu minte.

— anecdotă —

Iuănaș ficioru Neni
Fusese împrorocuat
Pin ce dela jupân Ițig
Niște rațe-o fost furat.

Și mergând la pertractare
Judele mi-l'a 'ntrebat:
„Spune-'mi drept pe omenie,
Ești holteiu ori însurat?“

Iuănaș tomnindu-și păru
Ii zise cu glas înalt:
„Is holteiu, Măria voastă
Și nici n'am gând de 'nsurat.

Dacă ești așa cu minte,
Că nici gând n'ai de 'nsurat
Spune-'mi dară, cine dracu
Mi te-a pus de ai furat!“

Teodor A. Bogdan,
inv. în Bistrița.

Jidanul pentru plată.

Domnul casei (cătră un agent):
Dacă nu mergi afară, atunci te arunc eu
cu servitorul, dar ai noroc că tocmai nu
e acasă.

Agentul: Nu face nimic, cât 'mi
plățiți că mă duc eu să aduc — doi.

Nu'i frică.

Badea Gișa: Dă-te jos, mă călăule,
de pe lemn, nu auzi cum tună și trăz-
nește?

Copilul: N'ai frică, tată, că nu trebe
să mă cobor jos. Auz eu și de aici de
sus cum tună.

În fața legii.

Judecătorul: D-ta ești judecat
deci la 30 de floreni pedeapsă în bani
ori 6 zile închisoare.

Acuzatul: Domnule judecător! Nu
ai face bine să-mi mai dai cinci zloți,
că atunci rămân pe o săptămână întreagă!

Hora jidovilor.

Sus mai Khobi, nu thi dha,
Tune dracii'n treabha tha,
Trage'n hora phi N h i c h a
Daschel din Beriudia
Khe el votat tot cu noi
Nu cu prostii cei de ghoi...
Sus mai Nikha, nu thi dha,
Tune dracii'n fleanca tha
Şaidiridi dhi, dhi, dha! —

Akhum însuram pha el
Cu un vaca khu viţel,
Dhila Peşa, neam dhi nost,
Nu așa cum valach prost,
Scrie la el „Pheterke“!
Hast thu gehört Rifkele?...
Péter Nikha fi'nsurat

Cu mundru și cu bogat...
Aşa Nika, i-ha-ha,
Şaidiridi dhi dhi dha!

Kind fi Nikha cu muere,
Și duce phi ea la bere.
Un catane mai frumos
Vine și se pune jos,
Și beut și muncat tot.
Nika se sterge la bot,
Merge iu la Pesta iar
Și nu mai fi iu mogar
Cu diploma dhi nothar,
Se nu ști alege bine
Chind mai insora phi mine.
Aşa Nica, nu thi da —
Şaidiridi dhi, dhi, dha! —

Chiuituri la joc.

Doine Cătănești.

Din Ciclova Română, împărțășite de
Dimitrie Brinzei, regrut.

Frunză verde și-o nuia
Colo jos la Ciclova
Mereu cântă cinghița
De jale la cei voinici,
Care au se plece d'aici.
Luni în 9 iau căutat,
Sâmbătă carte-au luat
Carte neagră împărătească,
Să meargă să cătănească.

Sănătate măi Mărie!
Căci mă duc în cătănie.
Sănătate doică Ană!
Pe trei ani mă duc cătană.
Sănătate măi Iustine!
Căci mă duc în țeri străine.
Rămâi mândră sănătoasă

Gura dulce și frumoasă,
Căci acum ne despărțim
Și trei ani nu ne 'ntâlnim.

Plânge frunza și iarba,
Plângi tu mândro draga mia,
Căci ieu Marți la un cias
Mă duc Mândro și te las,
Miercuri dimineța-n zori
Stau 'naintea Domnilor,
Și-or striga domnii la noi
Să stăm bine doi cu doi,
Frunză verde leuștian
Am plecat pe vro trei ani
Frunză verde rozmarin
Nu știu vin ori nu-mai vin,
Frunză verde de mohor
Bate doamne pe maior,
Pe maioru din Lugoș
Cau luat ficiori frumoși.
La August ziua întâie

Au se fie în cătănie,
Dar' acasă cine au rămas
Cei' cu pălării pe nas
Și acas cine au udit
Cei cu pălării pe flit.
Au rămas rupturile
Să iubească mândrele!

Frunză verde nalbă mare
Astăzi mis la asentare
Și cătănă mor scria
In August mor îmbrăca,
In loc de curea cu bumbi
Pătrântășul plin cu plumbi,
In loc de opinci, curele
Boconcii cu găurele,
In loc de cămeși românești
Haine negre ungurești.
In loc de laibăr frumos
Căput scurt și petecos
Vai mândră de mai vedea

Ai jura pe Dumnezeu
Că nu sunt drăguțul tău.

Cătu-i lumea și țara
Nu-i cu dor ca cătana
Că de unde el pleacă
Rămâne casa săracă,
Rămâne plugu-'n obor
Și casa plină de dor.
Cătania-'i boală grea
Vai de cine ajunge în ea.
Lasă mamă, lasă tată
Când îi vine vremea pleacă.
Lasă tot ce e mai drag
Și ia lumia în lung și în larg,
Plângi mândruțo în urma mea
Căci trei ani nu mii vedea.

Frunză verde viorele
Mis cuprins de mare jele
De dorul mândruții mele
Mis cuprins de mare dor
După mândra stau să mor.
Cine m'aude cântând
Socoate că sunt bolând
Dar nu cânt că știu cânta
Ci să-'mi stâmpăr inima.

Că n'am vrut să fac geșeft.

— Anecdota. —

*Moisă își deschisă Crîsmă
Și aștepta mușterei,
Și să lăuda târtanul
Că n'are frică de ei.*

*Dar' odată-i vine 'n cale
Cel mai blăstămat din sat
Și pentrucă nu-i dăduse
In Credință l'a 'nhățat.*

*Și trântindu-'l și bătându-'l
Toate 'n birt i le-a stricat,
Iar Jidanul bătut bine
Striga: „vai gewalt, gewalt!“*

*Un vecin văzându-'l rane,
L'a 'ntrebat: „te-a prins de pepi?
„Da m'a prins, m'a prinstâlharul,
Că n'am vrut să fac geșeft!“*

Teodor A. Bogdan,
inv. în Bistrița.

Femeile ele între ele.

Marta: Noroc, că în raiu a fost nu-
mai, o femeie, străbuna Eva.

Maria: Și de cei asta noroc?

Marta: Noroc e pentru-că dacă ar
fi tot mai multe, ar fi murit de urit.
Inchipuieti numai! Despre ce ar fi vor-
bit laolaltă, că atunci nu știau nici fierbe,
nici servitoare nu aveau și nici vestimente!
Apoi n'o fost asta noroc?

Dialog.

A.: Ce deosebire este între un avocat
și o roată?

B.: Nu știu!

A.: Pe avocat trebuie să'l „ungi“
că să „scârțâie“, iar roata ca să nu
scârțâie.

În cazarmă.

Strajameșterul: Pentru ce trebuie
se facă soldații „salutir“ la mai marii lor?

Infanteristul: Scințez cu supunere,
pentru ca să nu-'i încuie!

Între servitoare.

Magda: Și e drept că stăpână-ta își
bagă nasul în toate celea?

Roza: Așa-'i. E atâta de curiosă,
încât de multe ori cred că a venit pe
bune numai din curiozitate.

Posta „Cucului“.

Turturel: „La spovedanie“ — e
bună, dar de felul acesta nu putem pu-
blica. — Așteptăm altele, că ai D'Ta
multe bune.

P. C. Neomiș. Precum vezi, toate îți
vin la rând. Trimite-ne altele! Salutare.